

après J. Ch.). Paris, Gabalda, 1909, str. VIII—349, cijena Fr 10.

Ovo je vrstno djelo u prvom redu od velike vrijednosti za razumijevanje novoga zavjeta, jer nas upoznaje sa tađanjim duševnim raspoloženjem židovstva s obzirom na mesijanska pitanja, u koliko se ono daje upoznati iz spisa helenista, apokaliptika i rabina. Perioda, koju obragjuje Lagrange, počinje sa Makabejcima (150 pr. Krista) i svršava sa Tanaitima, učiteljima Mišne (oko 200 poslije Krista).

Djelo se raspada u četiri dijela. Prvi se dio (str. 1—36) bavi sa helenistima Josipom i Philonom, drugi dio (str. 37—135) obragjuje „Mesijanizam“ po apokrifnim apokaliptikama, u trećem dijelu (str. 137—265) Lagrange istražuje mesijanizam farizeizma ili rabinizma, kako se nalazi kod t. z. Tanaita, a u četvrtom dijelu (str. 266—331) prikazuje praktično djelovanje mesijanskih ideja (le messianisme en action) u tri poglavlja: 1. držanje judaizma spram pogana 2. rabini naprama kršćanstvu — mnijenje o Kristu u talmudu i njemu srodnim spisima, židovska polemika i 3. mesijanska razočaranja do u najnovije doba. Na koncu (str. 333—349) se nalaze nekoji najvažniji tekstovi, popis citiranih auktoriteta obiju talmuda i točno stvarno kazalo.

Jedino je šteta, što je učeni pisac, urednik glasovitog biblijskog časopisa Revue biblique, koji izlazi u Jeruzalemu, principijelno isključio iz svoga istraživanja o mesijanizmu kod Židova bibliju. Djelo bi bilo još od mnogo veće — osobito apologetičke — vrijednosti, da je L. takogjer obradio

mesijanizam u starom i novom zavjetu.

H. Rinieri S. I.: *S. Pietro in Roma ed i primi papi secondo i più vetusti cataloghi della chiesa Romana.* G. B. Berutti, Torino, 1909. str. LV—404, cijena L. 450

Ovo djelo, kako iz uvoda saznajemo, imade specijalnu zadaću da pobije kronologiju Harnackovu i Semerie.

Knjiga se raspada u dva dijela. Prvi dio (str 1—191) nosi naslov: Prvi pape i stari katalozi; tu je sve skupa sabrano što se kod pisaca i drugih izvora nalazi o osobama, imenima, slijedu i t. d. papâ.

U drugom dijelu se bavi pisac sa važnijim dogagjajima iz života sv. Petra te se još jednom obazire na sv. Petra kao prvog biskupa rimskog i kako je dugo trajao njegov episkopat.

I ako pisac nije svaku svoju tvrdnju apodiktčki dokazao i ako nije vrela, iz kojih je crpio, kritički ispitao, ipak imade u tom djelu vrlo uspjelih partija n. pr. da monarhistička uredba Crkve nije tek nastala sredinom drugoga stoljeća i t. d. proti Harnacku.

Les Saints. Collection publicé sous la direction de Henri Joly, membre de l' Institut. Paris, Gabalda et &.

Bila je sretna misao, kad je prije po prilici 10 godina Joly odlučio izdavati zbirku života svetih. Sam je Dupanloup jednom kazao, da malo imade života svetih onako pisanih, kako bi morali biti pisani. Princip kod izdavanja biografija svetih bio je stroga historijska kritika i katoličko osjećanje. I zaista uspjeh je bio velik, jer su nam te monografije pružile živi i pravi portrait dotičnoga sveca. Pisaci tih monografija proučili su